

Jazz Dock Orchestra

Plodná dílna bigbandových kompozic

Rezidenční jazzový orchestr, toť v našich klubových podmínkách utopie. Práce pro vraha, navíc k neužití. Přesto jeden takový skvěle funguje, aniž by musel omílat popové standardy na plesech. Věnuje se původní tvorbě i spolupráci se světovými hvězdami.

TEXT: TOMÁŠ S. POLÍVKA

Foto: Martin Tenkler

Skladeb pro big band u nás v současnosti nevzniká nijak mnoho. Ze zřejmých, praktických důvodů. Přestože, jak vím z rozhovorů, skladatelská práce v téhle jazzové královské disciplíně by řadu autorů lákala. Jenže oproti zlaté éře jazzových orchestrů je šance na nastudování a provedení nových kompozic profesionální kapelou, natož na jejich reprízu, pramalá. Špičkové domácí big bandy, které se důsledně věnují jazzu (nikoliv tradičnímu popu) a soudobé autorské tvorbě, spočítáte na prstech. A vytvořit kvalitní skladby včetně originálního aranžmá pro početné obsazení dá spoustu práce. Skladatel si tudíž může těžko dovolit komponovat jen tak do šuplíku materiál určený pro velké party.

Jazz Dock Orchestra vystupuje v pražském „povltavském“ klubu, který mu dal jméno, od roku 2018. V rozhovoru s Jakubem Zitkem v Autor in z podzimu 2023 jste si už mohli přechoť, že právě založení vlastního big bandu považuje dramaturg Jazz Docku za jeden z největších úspěchů klubu: „Inspirací nám byl známý The Vanguard Jazz Orchestra, rezidenční big band newyorského klubu Village Vanguard. Vznik rezidenční kapely je především zásluhou muzikantů, kteří ji pod záštitou Jazz Docku založili, Andyho Schofielda, Jana Jiruchy, Petra Kalfuse a Daniela Šoltise. Za to jim moc děkuji, Jazz Dock Orchestra považujeme za naši vlajkovou loď!“

Mimochodem, pokud je mi známo, Jazz Dock se tak stal jediným klubem ve střední Evropě, který zastřešuje vlastní big band. „Ale pochopitelně by to nešlo bez dotování majitelem Jazz Docku Vladimírem Ledererem a bez grantové podpory,“ vysvětlil manažer orchestru a zároveň saxofonista Petr Kalfus.

Kalfus také prozradil, jak se jazzové těleso daří v praxi organizovat: „Řízení big bandu je rozděleno napůl mezi kapelníky Andyho Schofielda a Jana Jiruchu, kteří jsou také hlavními autory původního repertoáru a vedou zkoušky.

Já se starám o chod big bandu, mimo jiné domlouvám termíny zkoušek a rozesílám noty. A zkouším také shánět zahraniční hosty. Pokud se dohodneme v orchestru na nějaké velké americké hvězdě, jako byl Kurt Elling, tak hudebníka oslovíme s pomocí Jakuba Zitka, jenž má za léta působení v roli dramaturga dobré kontakty s managementy a agenturami, které se o slavné muzikanty starají. V případě evropských muzikantů, jako bylo hostování skladate-

repertoár svých slavných hostů, jako byl zmíněný Kurt Elling, Richard Bona, Ben Wendel či Erik Truffaz. Ti poté nešetřili na adresu ansámblu chválou. Když se v propagačních materiálech orchestru píše, že jde o „jazzový big band evropské úrovně“, nejde o vytahování, ale o čistou realitu.

Ve zvaní mimořádných hostů samozřejmě hodlá management big bandu pokračovat i v následujícím roce. V březnu 2025 by měl do Jazz Docku

Foto: Martin Tenkler

le, aranžéra a saxofonisty Nielse Kleina z Kolína nad Rýnem, využívám často svoje vlastní kontakty.“ Na vysvětlenou dodejme, že právě pod taktovkou Nielse Kleina sbíral Kalfus zkušenosti coby člen mezinárodního European Jazz Orchestra.

Jazz Dock Orchestra pořádá tematické večery, loví v jazzové historii a oživuje skladby legendárních kapelníků Charlese Minguse, Gila Evanse, Duka Ellingtona, Quincyho Jonese, Buddyho Riche, Boba Brookmeyera či Stana Kentona. Vytváří nová osobitá aranžmá převzatých kompozic. Nastudoval

dorazit americký bandleader, skladatel a pedagog Ed Partyka, mimo jiné první kapelník Concept Art Orchestra ještě před jeho „přesunem“ z Polska do Česka. A na podzim pak mezinárodně uznávaný maďarský hráč na trubku a křídlovku Kornél Fekete-Kovács, známý u nás spoluprací s Robertem Balzarem a Danem Bárto.

Zásadní je ovšem fakt, že se Jazz Dock Orchestra stal pro hudebníky důvodem ke komponování. Bez motivace fungujícím orchestrem by zkrátka spousta skladeb vůbec nevznikla.

Andy Schofield: Miluju ten tlak

„Příležitost, kterou nám Jazz Dock díky téhle kapele dává, je velmi vzácná a neobyčejná. Na scéně není zrovna hodně velkých jazzových ansámbků, které by koncertovaly pravidelně jednou za měsíc jako my. Jde o úžasnou šanci, které si všichni v kapele vážili. V dnešní době jsou skladatelé a aranžéři jazzových orchestrů nadšeni, když je jejich objednaná práce provedena na jednom nebo dvou představeních. Ale my máme to štěstí zahrát si naši muziku mnohokrát,

napsal asi 75 nových kusů. A JJ i další autoři z okruhu orchestru přidali mnoho dalších. Dnes máme ve složce na dvě stovky odehraných kompozic,“ pokračuje Schofield.

Autoři přitom neleniví ani neusínají na vavřínech, a knihovna původních bigbandových partitur Jazz Dock Orchestra se utěšeně rozrůstá: „Pořád píšu nové věci a několik budoucích projektů už nabírá tvar. Pokud vše dobře půjde, v následujících měsících proběhnou premiéry.“

Možnost soustavné práce se sehra-

nápady a témata, což je opravdová výzva jak pro skladatele, tak pro hráče.“

Vedle autorských skladeb vznikají i nová bigbandová aranžmá klasických kusů: „JJ napsal například úpravy melodií Thelonia Monka a také plánujeme koncert sestavený z díla Toma Jobima,“ doplňuje Schofield úctyhodný výčet autorských aktivit. Mezi nimi jsou i plány na originální aranžmá písní Led Zeppe- lin, které budou v Jazz Docku koncertně provedeny v dubnu 2025.

Autorská tvorba pro Jazz Dock Orchestra navíc není omezena jen na čle-

si Kalfus vítané ponouknutí orchestru směrem k rozšíření obzorů.

Repertoár na pět desek dopředu

Kontinuita práce pochopitelně svědčí nejen autorům, ale i jednotlivým hráčům. „Nebyl jsem sám, kdo toužil po pravidelném hraní s velkým formátem. A Jakub Zitko spolu s Vladimírem Ledererem nám v podobě rezidence, kde můžeme vystupovat v plus minus stejné sestavě každý měsíc, tuhle radost

a Tomáš Bialko. Pianista Jiří Levíček, kontrabasista Tomáš Baroš. Vesměs uznávaní muzikanti, často i lídři vlastních kapel.

Hmatatelným výsledkem tvorby Jazz Dock Orchestra je album *Tonight* (2023). Natočené logicky živě v domovském klubu a vydané k 5. výročí existence Jazz Dock Orchestra. Vešly se na něj čtyři kompozice Schofieldovy a dvě Jiruchovy.

„Chtěli jsme přijít hlavně s autorskými skladbami, takže volba byla jasná. Vybírali jsme z těch, které se během pěti

Jenže produkovat a natáčet šestnáctičlennou kapelu je docela drahá záležitost. A dnešní praxe streamování hudby vytváří v případě jazzových nahrávek velkou nejistotu. Ale uvidíme, už teď máme dost muziky na čtyři nebo pět desek dopředu,“ uvádí Andy Schofield.

Nejjistější způsob, jak neprošvihnout spoustu dobré muziky, je zkrátka zajít na koncert. Jazz Dock Orchestra pochopitelně občas vyjede i za humna. Má za sebou namátkou hraní na JazzFestBrno či trutnovském festivalu Jazzinec. V domovském klubu zastihnete big band

Foto: Jakub Macháček

Foto: Jakub Macháček

Erik Truffaz, foto: Jakub Macháček

Autorská tvorba pro Jazz Dock Orchestra navíc není omezena jen na členy big bandu. Funguje i jako pobídka, inspirace a výtečná škola pro mladé autory „zvenčí“.

a navíc máme tvůrčí a uměleckou kontrolu nad vším, co děláme,“ pochvaluje si inspiraci orchestrem v Manchesteru narozený, v Praze usazený saxofonista Andy Schofield.

„Těch sedm let od založení Jazz Dock Orchestra je pro mě jako pro skladatele a aranžéra velmi důležitých. Miluju ten tlak nutící mě přicházet s novými nápady na projekty a pořád psát nové věci. V roce 2018 jsme začínali s několika partiturami ode mě a od JJ (Jana Jiruchy, pozn. aut.), ale od té doby jsem

ným ansámblem navíc umožňuje mimořádný autorský rozlet: „Zvláštním benefitem naší rezidence je možnost psát rozsáhlejší práce, například suity o několika částech, což je pro skladatele velká výzva. Věřím, že komponování pro jazzový orchestr musí být něco mimořádného. Hrál jsem dříve v mnoha kapelech, kde ansámbl zahrál jen několik taktů společně, pak následovala série sóla a většina muzikantů jen seděla a čekala. Jenže skutečný jazzový orchestr přece nabízí unikátní příležitost rozvíjet

ny big bandu. Funguje i jako pobídka, inspirace a výtečná škola pro mladé autory „zvenčí“. Což doložil například projekt Neočekávaná setkání. „Vznikl z popudu Michala Nejtka jako spolupráce Jazz Dock Orchestra s mladými skladateli z HAMU a JAMU. Což byla spolupráce specifická a zajímavá i pro růst samotného orchestru. Big band tak byl totiž často zasazen do jiného žánrového kontextu. V mnoha případech dostal k nastudování kompozice soudobé hudby, mimo jazzový idiom,“ chválí

umožnili,“ užívá si sebranost stabilní party Petr Kalfus.

Radost z „pravidelného hraní ve velké partě“ mají zjevně věrní, kmenoví členové orchestru. Vedle jmenovaných například trumpetista Miroslav Hloucal, mj. též autor kompozic pro big band. Trumpetisté Martin Jůzl, Jaroslav Kohoutek a Miroslav Nováček. Původem britská saxofonistka Suzanne Higgins, další virtuos na dřeva Marcel Bárta. Hráč na barytonový saxofon Jakub Círk. Trombonisté Richard Šanda, Štěpán Janoušek

let existence hrály na našich koncertech v Jazz Docku a které se nám prostě nejvíce líbily,“ řekl mi před natáčením koncertní desky Petr Kalfus.

Na desku, po právu vychválenou kritiky i fanoušky, se pochopitelně vešel pouhý zlomek původní tvorby, kterou big band premiéroval koncertně. Ale jestli Jazz Dock Orchestra natočí v budoucnu další album, je ve hvězdách: „Deska *Tonight* je zatím stále ještě čerstvá. Vyšla díky ohromné podpoře klubu Jazz Dock a vydavatelství Animal Music.

každé třetí pondělí v měsíci. Je přitom jisté, že i kdybyste chodili pravidelně, pokaždé si poslechnete něco nového. ☒